

ການກະກຽມວັດສະດຸ ແລະ ອຸປະກອນ

ວັດສະດຸ

- ກິ່ງໄມ້
- ເຊືອກຟາງ
- ວິຕາມິນ B-Start
- ຮີໂມນ B1 ສໍາລັບບໍາລຸງຮາກ
- ຊຸຍໝາກພ້າວ

ອຸປະກອນ

- ມີດຕັດ (ຫຼື ມີດສໍາລັບຕອນກິ່ງ).
- ຄັດເຕີ (ຫຼື ມີດສໍາລັບຕັດງ່າໄມ້)

ເຫດຜົນຂອງການລິເລີ່ມ

ການລິເລີ່ມນີ້ດໍາເນີນຂຶ້ນພາຍໃນກອບຂອງນະໂຍບາຍພັດທະນາກະສິກໍາແຫ່ງຊາດ, ເຊິ່ງໃຫ້ບູລິມະສິດສໍາຄັນແກ່ການຍົກສູງຜະລິດຕະພັນໄມ້ໃຫ້ໝາກ ແລະ ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ. ແນວຄວາມຄິດຂອງໂຄງການເກີດຂຶ້ນຈາກການຈັດເວທີປຶກສາຫາລືແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເຊິ່ງຊາວກະສິກອນໄດ້ສະແດງຄວາມຕ້ອງການຢ່າງແຂງຂັນໃນການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງເຄື່ອງມື/ອຸປະກອນ ທີ່ມີຄຸນະພາບໃນການປູກ.

ຈຸດດີຂອງການຂະຫຍາຍແນວພັນ

ການຂະຫຍາຍພັນຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກ ຊ່ວຍເພີ່ມຈໍານວນຕົ້ນໄມ້, ອະນຸລັກແນວພັນ, ເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ. ການຂະຫຍາຍພັນຍັງຊ່ວຍປ້ອງກັນການກາຍພັນ, ຮັກສາພັນທີ່ດີ ແລະ ເສີມສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານໂດຍການນໍາໃຊ້ວິທີການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການປັກຊໍາ, ການຕໍ່ກິ່ງ, ການເພາະລ້ຽງ ເຊິ່ງຊາວກະສິກອນສາມາດເພີ່ມຈໍານວນຂອງຕົ້ນໄມ້, ຮັກສາແນວພັນທີ່ດີ ເຊັ່ນ: ທົນທານຕໍ່ພະຍາດ, ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ແລະ ມີຄຸນຄ່າທາງໂພຊະນາການ ພ້ອມທັງປົກປັກຮັກສາພັນທຸກໍາທີ່ມີຄຸນຄ່າໄວ້ໄດ້. ການພັດທະນາເຫຼົ່ານີ້ ມີປະໂຫຍດຕໍ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ ພ້ອມທັງຊ່ວຍເສີມສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ.

ນອກຈາກນີ້ ການຂະຫຍາຍແນວພັນພືດຍັງຊ່ວຍສົ່ງເສີມທາງດ້ານເສດຖະກິດ ໂດຍການຜະລິດ ແລະ ຈໍາໜ່າຍແກ່ນໄມ້, ເບ້ຍໄມ້ ແລະ ອຸປະກອນສໍາລັບການປູກ ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນ ແລະ ຊຸມຊົນ ພ້ອມທັງສະໜັບສະໜູນເສດຖະກິດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາກະສິກໍາ.

www.ali-sea.org

ຜູ້ແຕ່ງ:

- ທ່ານ ນາງ ມິມີ ພົມມະລິ, ເຈົ້າຂອງສວນ, <Mimeephommaly331@gmail.com>
- ເບີໂທ: + 856 20 97090797

ວັນທີເຜີຍແຜ່: ມີນາ 2026

ທີມງານ ອາລີເຊຍ

- ຜູ້ປະສານງານຂັ້ນພາກພື້ນ: ລູຊີ ເຣໂນ <reynaud@gret.org>
- ກອງເລຂາອາລີເຊຍ ປະຈຳລາວ: ສຸຕິມາ ບຸດວິເສດ <soutima2506@gmail.com>

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ:

ປະສານງານໂດຍ:

ສະໜັບສະໜູນທຶນໂດຍ:

ເອກະສານນີ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍການສະໜັບສະໜູນດ້ານການຄຸ້ມຄອງອົງການລັດຖະທຳມະນູນ (AFD), ສະຫະພາບເອີຣົບ (EU) ແລະ ກອງທຶນຝຣັ່ງເພື່ອສ້າງເວລາສຳເລັດ (FFEM). ຜົນສະເໜີສະແດງອອກໃນເອກະສານສະບັບນີ້ຈຶ່ງເປັນການສະແດງຜົນສະໜັບສະໜູນທຶນຂອງ ອົງການ AFD, EU ແລະ FFEM.

ແຜ່ນພັບດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ
ການຕໍ່ກິ່ງໄມ້ໃຫ້ໝາກ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ

ພື້ນທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ
ເມືອງ ໂພນສະຫວັນ ແລະ ປາກອູ, ແຂວງ ຫຼວງພະ
ບາງ, ປະເທດລາວ.

ລະບົບນິເວດກະສິກໍາ

ພື້ນທີ່	ກິດຈະກຳຫຼັກ	ສະພາບອາກາດ	ປະລິມານນ້ຳຝົນ	ສະພາບອາກາດ
ທົ່ງພຽງ	ປູກເຂົ້າ/ ປູກຝັກ	ເຂດຮ້ອນຊຸ່ມຕາມລະດູການ (ລະດູຝົນ: ເດືອນມິຖຸນາ- ຕຸລາ)	~ 1300 ມມ/ປີ	ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ສູງສຸດ: 35°C - ຕໍ່າ ສຸດ: 14°C

ຂໍ້ມູນແນະນຳ

ແຜ່ນພັບສະບັບນີ້ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນມາ ເພື່ອເປັນຄຳແນະນຳທາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກ່ຽວກັບການຂະຫຍາຍແນວພັນໄມ້ໃຫ້ໝາກ ໂດຍອະທິບາຍວິທີການຕໍ່ກິ່ງ ແລະ ວິທີການຕັດກິ່ງເພື່ອນຳໄປປູກເປັນຕົ້ນໃໝ່ ພ້ອມທັງອະທິບາຍຂັ້ນຕອນການຕິດຕາມ ແລະ ການຄັດເລືອກແນວພັນທີ່ເໝາະສົມ.

ຂັ້ນຕອນທີ 01: ການເລືອກຕົ້ນໄມ້ ແລະ ກິ່ງງ່າ

ການເລືອກຕົ້ນໄມ້:

- ມີປະສິດທິພາບ (ຜົນຜະລິດສູງ).
- ອາຍຸຢ່າງໜ້ອຍ 3 ປີ.
- ແຂງແຮງ ແລະ ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕທີ່ດີ.
- ແນວພັນທີ່ເໝາະກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ.

ການເລືອກງ່າ:

- ບໍ່ແກ່ ຫຼື ອ່ອນເກີນໄປ.
- ຍາວ 50–70 ຊມ, ມີເສັ້ນຜ່າສູນກາງປະມານ 0.5 ຊມ.
- ເປັນງ່າທີ່ຊື່.

ຂັ້ນຕອນທີ 02: ເຕັກນິກການຂະຫຍາຍພັນດ້ວຍກິ່ງງ່າ

- ໃຊ້ມີດຕັດກິ່ງຍ່ອຍທີ່ບໍ່ຈຳເປັນອອກ ໂດຍໃຫ້ເຫຼືອ 2-3 ກິ່ງຍ່ອຍ.
- ນັບຈາກສຸດຂອງຕົ້ນກິ່ງຂຶ້ນໄປ 5 ຊມ ແລ້ວຕັດອ້ອມຮອບລຳ ແລະ ລອກເປືອກອອກ
- ຊຸດເອົາເນື້ອອອກຈົນເຫັນເນື້ອໄມ້ ໃນບໍລິເວນທີ່ເຮົາຕັດລອກເປືອກ.
- ທາຮີໂມນກະຕຸ້ນຮາກ ຢູ່ຂອບດ້ານເທິງຂອງຈຸດທີ່ຊຸດ.
- ຫຸ້ມດ້ວຍຖົງຢາງທີ່ບັນຈຸຊຸຍໝາກພ້າວໄວ້ອ້ອມຮອບຈຸດທີ່ລອກ.
- ຫໍດ້ວຍຖົງຢາງອີກຊັ້ນ ແລະ ມັດປາຍທັງສອງດ້ານໃຫ້ແໜ້ນ.
- ບັນທຶກວັນທີ, ຈຳນວນ ແລະ ຊະນິດພັນ ຂອງການຂະຫຍາຍພັນ.

ຂັ້ນຕອນທີ 03: ຕິດຕາມ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາກິ່ງງ່າ.

- ກວດເບິ່ງທຸກ 2 ອາທິດ ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າຈຸດທີ່ຫຸ້ມມີຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ.
- ຖ້າປ່ອຍແຫ້ງເກີນໄປ, ຄວນເຕີມນ້ຳໃຫ້ພໍດີ.
- ການຂະຫຍາຍພັນຈະປະສົບຜົນສຳເລັດດີໃນລະດູຝົນເນື່ອງຈາກມີຄວາມຊຸ່ມຊື່ນສູງ.
- ກິ່ງໃໝ່ຈະແຕກອອກ ແລະ ພ້ອມສຳລັບການຕັດພາຍໃນປະມານ 8 ອາທິດ ຂຶ້ນກັບຊະນິດພັນ ແລະ ສະພາບອາກາດ.
- ສຳລັບບາງຊະນິດພັນເຊັ່ນ: ໝາກສີດາ, ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ອຸປະກອນຊ່ວຍເຊັ່ນ: ໄມ້ຄໍ້າ.

ຂັ້ນຕອນທີ 04: ການຕັດ ແລະ ການເບິ່ງແຍງຕົ້ນໄມ້ໃໝ່

ການກະກຽມຖົງສຳລັບໃສ່ກ້າເບ້ຍ:

ຂະໜາດ 4 × 9 ນິ້ວ, ພ້ອມດ້ວຍດິນທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ.

ການຕັດ:

- ເມື່ອຮາກແຂງແຮງດີ ສາມາດເບິ່ງເຫັນໄດ້ຜ່ານຖົງຢາງ (ສີນ້ຳຕານ), ໃຫ້ຕັດດ້ານລຸ່ມຂອງກິ່ງທີ່ມີຮາກອອກ.
- ຕັດກິ່ງທີ່ບໍ່ຈຳເປັນອອກ, ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມໜາແໜ້ນ ປະມານ 40–60%
- ໃຫ້ເອົາດອກ ແລະ ໝາກໄມ້ອອກໃຫ້ໝົດ.

ກະກຽມພື້ນທີ່ປູກ:

- ພື້ນທີ່ປູກ (ແບບພູນດິນ/ແບບວົງບໍ່)
- ໄດ້ຮັບແສງແດດປະມານ 60–70%.
- ບ່ອນປູກຫ່າງຈາກສັດລ້ຽງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ.
- ຕິດຕັ້ງລະບົບສະປຼິງເກີ (sprinkler) ເພື່ອໃຊ້ທົດນ້ຳ.

ການຍ້າຍກິ່ງໄປຫາພື້ນທີ່ປູກ:

- ເອົາຖົງຢາງອອກຢ່າງລະມັດລະວັງ ແລະ ປູກກິ່ງງ່າທີ່ມີຮາກຢູ່ໃນພື້ນທີ່ປູກທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ.

ການຕິດຕາມສວນກ້າ

- ກວດເບິ່ງທຸກມື້ ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າ ດິນຍັງຄົງຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ 70–80% ແລະ ຫ່າງຈາກສັດ.
- ຫຼັງຈາກ 3 ອາທິດ, ໃຫ້ຍ້າຍເບ້ຍໄມ້ໄປໄວ້ໃນໂຮງກ້າທີ່ມີແສງແດດ 50%.
- ຫຼັງຈາກ 6 ອາທິດ, ເບ້ຍໄມ້ຈະນຳສົ່ງໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ແລະ ພ້ອມໃນການປູກ.